

תעריפי ביול עיקריים בפנים הארץ

מחירון בתוקף מיום: 11.02.1973 עד יום: 31.03.1974

רקע ודגשים לקביעת התעריף

ב-14 בינואר 1973 התכנסה וועדת השרים לענייני כלכלה לדיון בשורה של תחומים בהם נדרשה העלאת מחירים על מנת לאזן את תקציב המדינה.

מרבית הדיון הוקדש לבחינת הצעתו של שר התקשורת (שמעון פרס) להעלות באופן משמעותי את מחירי השירותים שבתחום משרדו. תחת כותרת זו נידונו מחירי ההתקנה והתפעול של רשת הטלפוניה וכן עלות שירותי הדואר השונים, החל ממכתבים וגלויות בפנים הארץ וכלה בשירותי המברקה והדואר הדחוף.

פרוטוקול הדיון, אשר הוגדר בזמנו בסיווג "סודי ביותר", הועלה לאתר האינטרנט של ארכיון המדינה, וקריאתו מאפשרת הצצה נדיר אל מאחורי הקלעים של מערכת השיקולים אשר הנחתה את מקבלי ההחלטות במשק בתחילת שנות השבעים.

חשוב לציין כי בתקופה זו חל כבר פיחות משמעותי במעמדו של הדואר במדינת ישראל. "הפרה החולבת" של שנות החמישים והשישים, אשר הניבה רווחים גדולים ושימשה כמקור תקציבי למימון הרכבת והנמלים, הפכה לשירות מפסיד הדורש סבסוד מתמיד מתקציב המדינה. בהתאם, עמד במוקד הדיון התקציבי תקציב הטלפוניה במדינת ישראל, אשר הפך למקור רווחי שהכניס כספים לקופת המדינה.

שר האוצר, פנחס ספיר, ישב בראש הישיבה, והיו חברים בה כל השרים הכלכליים של ממשלת ישראל. בנוסף לשרים נכחו בישיבה מספר רב של מומחים ופקידים ממשרדי הממשלה השונים הרלוונטיים לנושא הדיון.

טעינוגרמה

סודי ביותר
 עותק מס' 1 מתוך 2
 41 דפים

פ ר ו ט ו ק ו ל
 ישיבת ועדת השרים לענייני כלכלה
 י"א בשבט תשל"ג - 14.1.73

נכחו השרים: פ. ספיר - יו"ר, י. אלון, ח. בר-לב, ח. גבתי, מ. חזני, ש. פרס, ו. שם-טוב, י.ש. שפירא, ז. שרף.

נעדרו השרים: י. אלמוגי (חולה), י. בורג, מ. קול.

מ. זבנר	- בגיד בנק ישראל
צ. דיבשטיין	- סגן שר האוצר
ג. יעקבי	- סגן שר התחבורה
י. שערי	- סגן שר התיירות
א. אגמון	- משרד האוצר
א. גוראל	- משרד העבודה
א. גפני	- משרד האוצר
א. דברת	- משרד האוצר
מ. דיין	- לשכת שר האוצר
י. ורדי	- משרד הפיתוח
ד. חירם	- משרד התחבורה
ח. יבור	- משרד האוצר
ג. להב	- משרד המסחר והתעשייה
ש. לבדאו	- משרד האוצר
ג. מורג	- משרד האוצר
מ. נוידרפר	- משרד האוצר
ר. סום	- לשכת שר התקשורת
ש. סורוקר	- משרד התקשורת
י. סלמן	- משרד האוצר
ג. קיטרון	- משרד המשפטים
ד. קצטוביץ	- משרד האוצר
ח. שסל	- משרד האוצר
א. שפר	- בנק ישראל
מ. ניר	- מזכיר הועדה

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 1

כאמור, מרבית הדיון בנושאים הקשורים למשרד התקשורת התמקד בשירותי הטלפוניה, ובשולי הדברים ציין שר התקשורת כי "בהזדמנות זו אנחנו מבקשים לתקן גם את תעריפי הדואר".

בהזדמנות זו אנחנו מבקשים לתקן גם את תעריפי הדואר, ולהשוותם פחות או יותר לתעריפים המקובלים בעולם. תעריפי הדואר, עוד יותר מתעריפי הטלפון, הם לייבור-אינטנסיב. אם יש מקום שכתעט ואין בו סיכון – הרי זה בדואר.

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 7

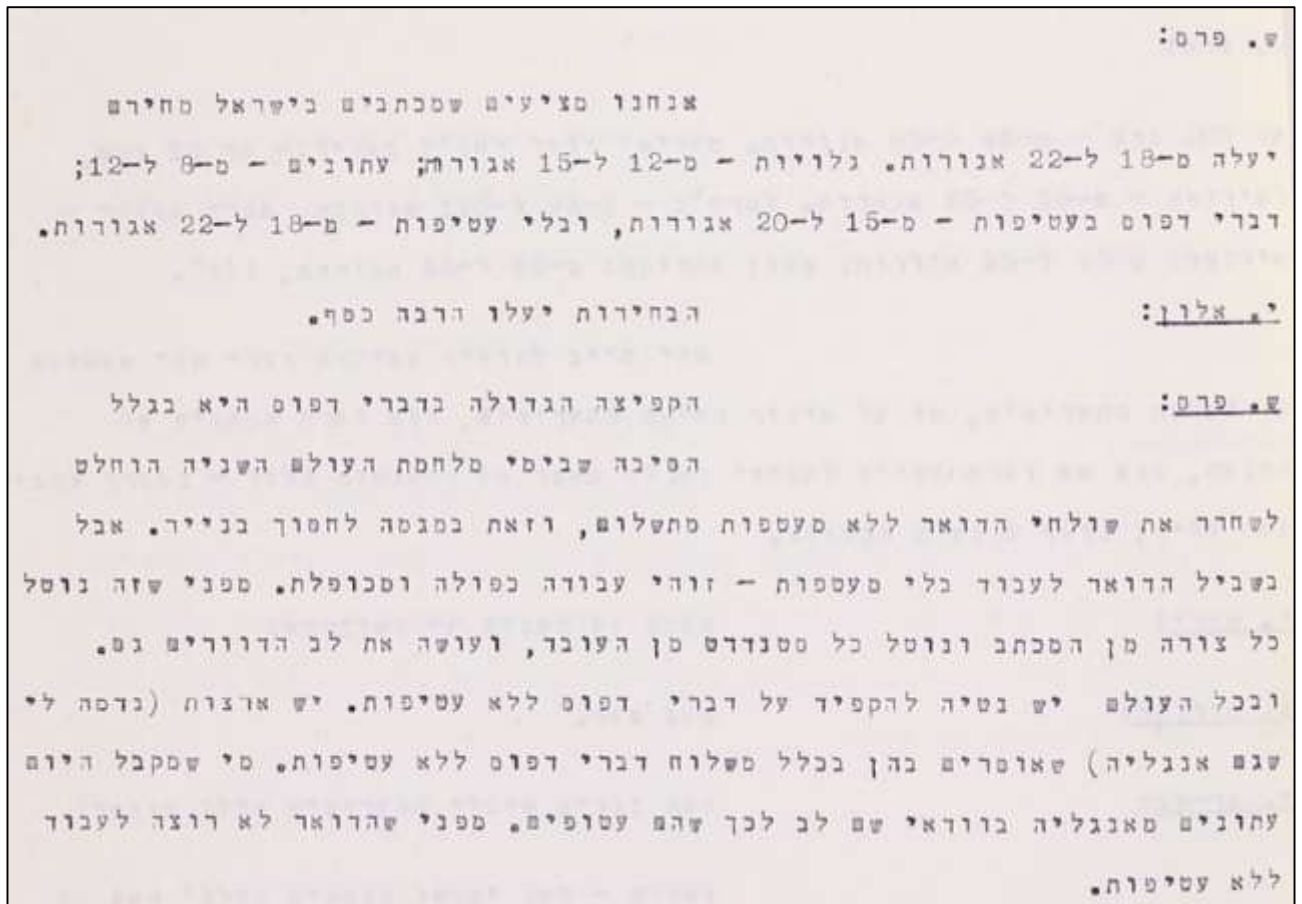
שר התקשורת חזר והדגיש כי הדואר, בניגוד לשירות הטלפון, עובד בהפסד. רצף של תוספות שכר שניתנו לעובדי הדואר מאז תחילת שנות השבעים, המרכיב הגבוה של כוח אדם בחישוב הפעילות של תפעול הדואר, והצורך לשמור על תאימות עם תעריפי הדואר במדינות זרות בכפוף להנחיות איגוד הדואר העולמי, הקשו מאוד על הרצון להפוך את פעילות הדואר לרווחית.

אבל הדואר – בניגוד לטלפון – עובד בהפסד, ושכר העבודה עולה בו בלי הרף. בדואר הטלפון שיש לו רווחים – עובד בהפסד, ושכר העבודה עולה בו בלי הרף. בדואר בלבד עלה שכר העבודה, עם התוספות שניתנו עכשיו, ב-60% במשך שלוש-ארבע השנים האחרונות; 30% בשנתיים הקודמות ושלשים-וכמה אחוזים עכשיו. ואילו אנחנו לא העלינו את התעריפים בסכומים כאלה. כל דבר עולה יותר ביוקר, וכאן אנו מציעים טבלה גם של עליית המחירים. מחירי הדואר הם פחות או יותר בינלאומיים, ואנחנו הולכים בעקבות המחירים הללו.

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 7

מבחינת הטיעונים של השרים השונים עולה כי רובם לא באמת ראו בשירותי הדואר מקור משמעותי של כספים לתקציב המדינה. בניגוד לטלפוניה שם ראו השרים פוטנציאל רווח של כמה מאות מיליוני לירות, העלאת מחירי הדואר יכולה הייתה להניב כ-20 מיליון לירות לכל היותר.

למרות חלקו השולי של הדואר בעוגת התקציב הכוללת של משרד התקשורת, הכינו אנשי המשרד הצעה מפורטת ולפיה יועלו מחירי השירותים השונים של הדואר. לפי הצעה זו מחירו של מכתב רגיל בארץ צריך היה לעלות מ-18 ל-22 אגורות, ומחיר גלויה צריך היה לעלות מ-12 ל-15 אגורות.

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 8

משרד התקשורת החליט בנקודה זו להמשיך את מאבקו במשלוח של דברי דפוס ללא מעטפות, ולגבות מחיר מוגדל ממי שישלח טפסים מקופלים בלי להכניס אותם למעטפה. בתעריף שנכנס לתוקף ב-8.1.1956 כבר ניסה הדואר לאסור את השימוש בפריטים בלי מעטפה ונאלץ לחזור בו מן ההצהרה הראשונה ולהסתפק בפרסום הנחיות מגבילות. במקום זאת הוחלט להמשיך ולתקוף את הבעיה במישור הכלכלי, ולהכביד כספית על אלו השולחים את פריטי הדואר המפריעים לעבודת הפקידים.

מן הדיון בוועדה עולה כי שירותי הדואר איבדו מחשיבותם בעיני השרים לא רק מן הבחינה התקציבית, אלא גם מן הבחינה המהותית כספקים של שירות סוציאלי העונה על צורכי הציבור הרחב. שר המשפטים, יעקב שמשון שפירא, ציין בהתייחסותו כי לאור היקף השימוש בטלפונים "הרי שלמעשה זהו מצרך יותר עממי מאשר מכתב. אדם מטלפן יותר משהוא כותב... בתוך העיר בכלל לא כותבים, כי זה לוקח יותר זמן, ומטלפנים יותר מהר. אין דבר כזה שבתוך העיר כותבים מכתבים (פרט לכתיבה מסחרית)".

י.ש. שפירא: קשה לי לומר שדואר לא וטלפון כן. כשאתה עומק במצרך זה, כשיש בארץ 450 אלף טלפונים, כשל-65% מהמספחות בארץ יש טלפון, שפירוש הדבר ש-80% מן האוכלוסייה משתמשת בטלפונים (כי מדברים מהשכן וכו') - הרי שלמעשה זהו מצרך יותר עממי מאשר מכתב. אדם מטלפן יותר משהוא כותב.

י. אלון: כי הוא מתעצל לכתוב.

י.ש. שפירא: בתוך העיר בכלל לא כותבים, כי זה לוקח יותר זמן, ומטלפנים יותר מהר. אין דבר כזה שבתוך העיר כותבים מכתבים (פרט לכתיבה מסחרית).

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 22

שרים אחרים העלו טיעונים שונים בכל הקשור להעלאת מחירי הדואר, החל באלו שביקשו להסתפק בהעלאת מחירי הטלפוניה ולא לגעת כלל בתעריפי הדואר, עבור דרך אלו שביקשו שלא לפגוע באותם שירותים שנתפסו כעממיים (מכתב רגיל בארץ וגלויה) ולהתמקד בשירותים היקרים יותר (דואר אקספרס), וכלב באלו שביקשו להעמיד את שירותי הדואר על בסיס כלכלי ולהעלות את מחירים בהתאם.

שר החקלאות, חיים גבתי, הדגיש בהתייחסותו כי אינו מצליח להבין את בסיס החישוב לפיו גובשה המלצת אנשי משרד התקשורת לתעריף החדש.

ח. גבתי:
בקשר לדואר, אינני מבין את העקרון שלפיו הוצעו ההעלאות. אני מבין את העקרון שלא להעלות, או להעלות מעט. גלויות מייקרים ב-25%; סכתבים ב-22%. ודואר רשום - שלדעתי צריך להיות אחד הדברים שאפשר לייקר יותר - מייקרים רק ב-15%, ואינני מבין מדוע. ואילו סכתבי אקספרס מייקרים ב-33%. מה שמפליא עוד יותר הוא העלאת מחיר הסברקים ב-50% וחבילות ב-100%. זוהי סין העלאה דראסטית, ואני הייתי סבור שכדאי בגלויות וסכתבים בארץ לא לנגוע כלל, והיתר - אפשר להעלות כך שהעלאה הכללית תהיה מסביב ל-20%-22%. החלוקה הסוציאלית נראית בעיני קצת מוזרה.

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 23

גם שרים אחרים הביעו את דעתם כי יש צורך בדיון נוסף לפני אישור תעריפי הדואר בתוך הארץ. לאור זאת סיכם שר האוצר כי תעריף הדואר לחו"ל יאושר מיידית, ואילו התעריף בתוך הארץ יעבור לעיון של צוות בן שלושה נציגים ממשרדי האוצר והתקשורת.

ב. שירותי הדואר
דברי דואר לחו"ל בדרך הים והיבשה

0.55	0.45	מכתבים עד 20 גרם
0.25	0.22	דברי דפוס שונים עד 20 גרם
0.55	0.45	צורות קטנים עד 100 גרם

צפון אמריקה	אירופה	צפון אמריקה	אירופה	תעריפי דואר לחו"ל בדרך האוויר
1.10	0.65	0.95	0.55	מכתבים עד 10 גרם
0.65	0.55	0.55	0.45	אגרת אוויר
0.65	0.50	0.55	0.40	גלויות
0.80	0.55	0.70	0.45	דברי דואר אחרים

ג. צוות המרכיב מנציגי משרד התקשורת ומשרד האוצר יקבע שיעורי העלאות במשלוח דואר פנים-ארציים תוך מגמה לא להעלות תעריפי משלוח גלויות ועתונות.

פרוטוקול דיון וועדת השרים לכלכלה, 14 בינואר 1973, עמ' 30

המשך/...

הצוות המצומצם גיבש את המלצותיו, ואלו אושרו הן על ידי וועדת השרים לכלכלה והן על ידי וועדת הכספים של הכנסת.

זמן קצר לאחר סיום תהליכי האישור מיהר משרד התקשורת והפעיל את לוח התעריפים החדש בפנים הארץ. מרבית המחירים החדשים תאמו את ההמלצה המקורית של משרד התקשורת, למעט מחירו של מכתב רגיל בארץ שהועלה לסכום של 0.20 ל"י במקום 0.22 ל"י. התעריף נכנס לתוקף ביום 11 בפברואר 1973.

התיקרו תעריפי הדואר

מלים הראשונות לכל מברק יעלו עתה 3 ל"י במקום 2 ל"י ומחירה של כל מלה גוי' ספת יתיה 25 אג' (במקום 15 אג' עד עתה). מחיר 10 ה' מלים הראשונות של מברקי חיילים בשרות פעיל יהיה 80 אג'.

התיקרות תחול גם על שי- מוש בתאי דואר: 15 ל"י ל- שנה במקום 14 ל"י עד כה.

השינויים בשרותי הדואר לחו"ל ייכנסו לתוקפם רק ב'1 במאוס, משום שתיה צורך ב' תיאום עם המדינות השונות המקיימות עם ישראל קשרי דואר.

תעריפי דואר חדשים נכנסו אחמול לתוקפם. מעתה יהיה מחירו של מכתב בארץ 20 אג' במקום 18 אג' עד כה. מחירה של גלויה יועלה מ-12 אג' ל-15 אג', דברי דפוס במשקל של עד 50 גרם יתיקרו מ-15 ל-18 אג', וכל 50 גרם נוספים יעלו 9 אג'.

דמי משלוח חבילות הועלו אף הם, חבילה עד משקל של 3 ק"ג תעלה מעתה 120 אג' במקום 80 אג' עד כה. רישום דבר דואר יתיקר ב'10 אג' (מ'70 ל'80 אג'). שיגור מכ' זבי. אכספרס יעלה 2 ל"י במקום 1:50 ל"י עד עתה. בתעריפי המברקים: 10 ה'

מעריב, 12 בפברואר 1973

כשבועיים לאחר פרסום התעריף חזר משרד התקשורת ופרסם מודעות המזכירות לציבור את קיום התעריפים החדשים.

משרד התקשורת

מודיע כי

נכנסו לתוקפם
תעריפי דואר חדשים
בפנים הארץ.

עיקרי התעריפים הב:

מכתב עד 30 גרם	— 20 אג'
גלויה	— 15 אג'
דבוי דפוס עד 50 גרם בעטיפה	— 18 אג'
בלי עטיפה	— 20 אג'
אגדת רישום דבר דואר	— 80 אג'

מברקים

10 המילים הראשונות או חלק מהן	— 3.00 ל"י
כל מילה נוספת	— 25 אג'

מכתבים מוזכרים (מברקים מסוג ל.ט. L.T.)

20 המילים הראשונות או חלק מהן	— 3.00 ל"י
כל 10 מילים נוספות או חלק מהן	— 75 אג'

פרטים נוספים ניתן לקבל בכל סניפי הדואר בארץ.

התעריפים החדשים בדואר הבין-לאומי יכנסו לתוקפם ב-1.3.73.

מעריב, 12 בפברואר 1973

בתחילת חודש מרץ הושלם המהלך של פרסום התעריף החדש,
עם העלאת מחיר שירותי הדואר לחו"ל.

משרד התקשורת

מודיע לציבור כי

החל מהיום יום ה' 1.3.73
יועלו תעריפי הדואר לחו"ל
בדואר אויר

א. מכתבים (עד 10 גרם)

לאירופה (חוץ מקפריסין) :
צפון ומרכז אמריקה :

0.65 אג'
1.10 ל"ח

ב. איגרת אויר

אירופה (חוץ מקפריסין) :
צפון ומרכז אמריקה :

0.55 אג'
0.65 אג'

ג. גלויה

אירופה (חוץ מקפריסין) :
צפון ומרכז אמריקה :

0.50 אג'
0.65 אג'

פרטים נוספים ניתן לקבל בכל סניפי הדואר בארץ.

על המשמר, 1 במרץ 1973

התעריפים

מכתב רגיל בארץ (עד 30 גרם)

0.25 ל"י מ-01.04.1974	0.20 ל"י מ-11.02.1973	0.18 ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	--------------------------

מכתב כבד בארץ (כל 30 גרם נוספים מעל למשקל הבסיסי)

0.15 ל"י מ-01.04.1974	? ל"י מ-11.02.1973	? ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	-----------------------	-----------------------

גלויה

0.20 ל"י מ-01.04.1974	0.15 ל"י מ-11.02.1973	0.12 ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	--------------------------

אגרת רישום

1.20 ל"י מ-01.04.1974	0.80 ל"י מ-11.02.1973	0.70 ל"י מ-01.07.1971
--------------------------	--------------------------	--------------------------

אגרת אקספרס

3.00 ל"י מ-01.04.1974	2.00 ל"י מ-11.02.1973	1.50 ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	--------------------------

התעריפים

דבר דפוס (עד 50 גרם)

0.25 ל"י מ-01.04.1974	0.18 ל"י מ-11.02.1973	0.15 ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	--------------------------

דבר דפוס כבד בארץ (כל 50 גרם נוספים)

0.15 ל"י מ-01.04.1974	0.09 ל"י מ-11.02.1973	? ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	-----------------------

דבר דפוס (ללא מעטפה) (עד 50 גרם)

0.30 ל"י מ-01.04.1974	0.20 ל"י מ-11.02.1973	0.18 ל"י מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	--------------------------

דבר דפוס כבד (ללא מעטפה) (כל 50 גרם נוספים)

0.15 ל"י מ-01.04.1974	0.09 ל"י מ-11.02.1973	? מ-20.08.1970
--------------------------	--------------------------	-------------------

דוגמאות לדברי דואר מן התקופה

מכתב רגיל בארץ - 0.20 ל"י

המכתב נשלח מרחובות ב-02.08.1973, והודבק עליו בול מן המניין מסדרת סמלי ערים בערך נקוב של 0.20 ל"י, אשר הונפק ב-18.10.1970.

מכתב רגיל בארץ - 0.20 ל"י

המכתב נשלח מבני ברק ב-27.02.1974, והודבק עליו בול מן
המניין מסדרת סמלי ערים בערך נקוב של 0.20 ל"י, אשר הונפק
ב-18.10.1970.

מחירון בתוקף מיום: 11.02.1973 עד יום: 31.03.1974

מכתב רגיל בארץ - 0.20 ל"י

המכתב נשלח מתל אביב ב-27.05.1973, והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 0.20 ל"י.

מכתב רגיל בארץ - 0.20 ל"י

המכתב נשלח מירושלים ב-22.07.1973, והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 0.20 ל"י.

גלויה - 0.15 ל"י

הגלויה נשלחה מרחובות ב-10.09.1973 והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 0.15 ל"י.

דבר דפוס - 0.18 ל"י

המעטפה ובה דברי דפוס נשלחה מירושלים ב-04.03.1974, והודבק עליה בול זיכרון מסדרת מועדים לשמחה תשל"ד בערך נקוב של 0.18 ל"י, אשר הונפק ב-21.8.1973.

דבר דפוס - 0.18 ל"י

המעטפה ובה דברי דפוס נשלחה מרעננה ב-14.01.1974, והודבק עליה בול זיכרון מסדרת מועדים לשמחה תשל"ד בערך נקוב של 0.18 ל"י, אשר הונפק ב-21.8.1973.

אגרת רישום - 0.80 ל"י (דואר רשמי)

המעטפה נשלחה על ידי מס הכנסה בדואר רשום מרחובות ב- 27.02.1973, והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 1.00 ל"י.

סכום זה נועד לשלם את עלות המשלוח של מכתב רגיל בארץ (0.20 ל"י) בתוספת דמי אגרת הרישום (0.80 ל"י).

אגרת רישום - 0.80 ל"י (דואר רשמי)

הטופס המקופל נשלח ללא מעטפה על ידי מס הכנסה בדואר רשום מתל אביב ב-18.07.1973, והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 1.00 ל"י.

סכום זה נועד לשלם את עלות המשלוח של דבר דפוס ללא מעטפה (0.20 ל"י) בתוספת דמי אגרת הרישום (0.80 ל"י).

אגרת אקספרס – 2.00 ל"י

המעטפה נשלחה בדואר דחוף (אקספרס) מירושלים ב- 20.12.1973, והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 0.20 ל"י. בנוסף, הודבק עליה בול מן המניין מסדרת נוף הארץ בערך נקוב של 2.00 ל"י, אשר הונפק ב-16.1.1973.

סכום זה נועד לשלם את עלות המשלוח של מכתב רגיל בארץ (0.20 ל"י) בתוספת דמי אגרת האקספרס (2.00 ל"י).